DE AXENROOS

OP ONZE

SCHOOL

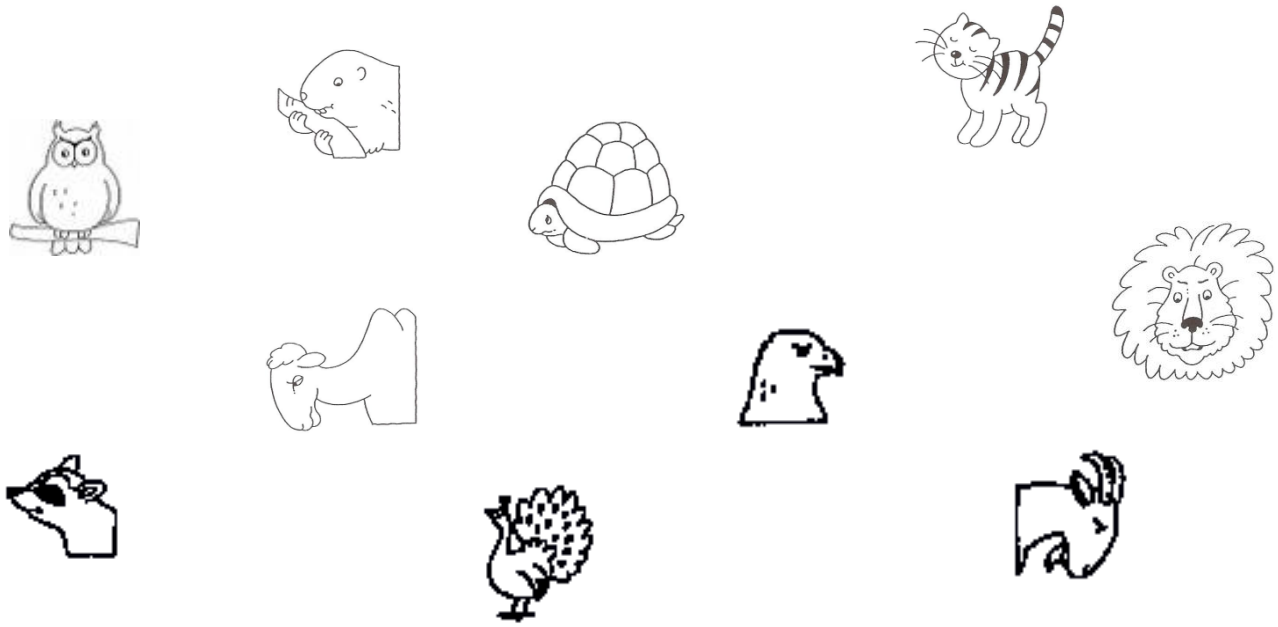

Wat is de AXENROOS precies ?

De axenroos is een manier om de gedragingen van mensen te ordenen. In die roos is niet alleen de plaats belangrijk, maar vooral de onderlinge relaties: zo kan je maar leiding geven als er iemand is om het leiderschap te aanvaarden. Alle gedragingen worden gesymboliseerd door dieren. Een goed functionerende mens slaagt er dus in om in elke situatie vanuit de juist ax (= het juiste dier) te handelen. Bij een gezond handelen zal je dus zo van de ene ax naar de andere kunnen overstappen.

Je kan elk dier op een fijne positieve (goedgemutste) manier zijn, maar ook op een verkeerde, negatieve (slechtgemutste) manier. Via de dierensymbolen leren de kinderen gemakkelijker nadenken over hun eigen en andermans gedrag. Ze leren open staan voor elkaar en leren elkaar beter begrijpen.

Met deze methodiek sociale vaardigheden starten we op onze school.

Wat zijn SOCIALE VAARDIGHEDEN ?

Op school gaan kinderen op verschillende manieren met elkaar om. Ze spelen, babbelen en vechten. Ze zoeken contact, ze trekken zich terug en ze werken samen. Ze gaan spontaan met elkaar om, zonder hier echt bij na te denken . Ze gebruiken hun manieren van doen als hun eigen moedertaal. Dat doen ze omdat ze onderdeel van de wereld zijn. Ze ontdekken een wereld van tussenmenselijke relaties. Sommigen lukt dat gemakkelijk en anderen dreigen uit de boot te vallen. Er zijn angsten, teleurstellingen, er is paniek of eenzaamheid. Maar er is ook blijheid, kameraadschap , vriendelijkheid en spontaniteit. Een hele gamma van relatiewijzen wordt door hen spelenderwijs ontdekt en onbewust ingeoefend en vormt een onderdeel van de sociaal emotionele ontwikkeling.

DE AXENROOS FIGUUR

Elke ax, elk dier kan een ‘positief gedrag’ stellen, dit komt de relatie ten goede. Maar geen enkele relatie verloopt vlekkeloos, vandaar dat ook hier een achterkant van de medaille bestaat. Een dier dat geen enkel ‘negatief gedrag’ stelt, is ondenkbaar. Als er overdreven wordt, als er te veel aandacht getrokken wordt, te veel hulp gevraagd wordt, is dit geen gezonde situatie. Ook het te weinig belangstelling tonen, te weinig je verdriet tonen kan een relatie verzieken.

Belangrijk is dat er telkens twee dieren, twee mensen in relatie staan en dat beide zich goed voelen in de verhouding van het geven en het nemen.

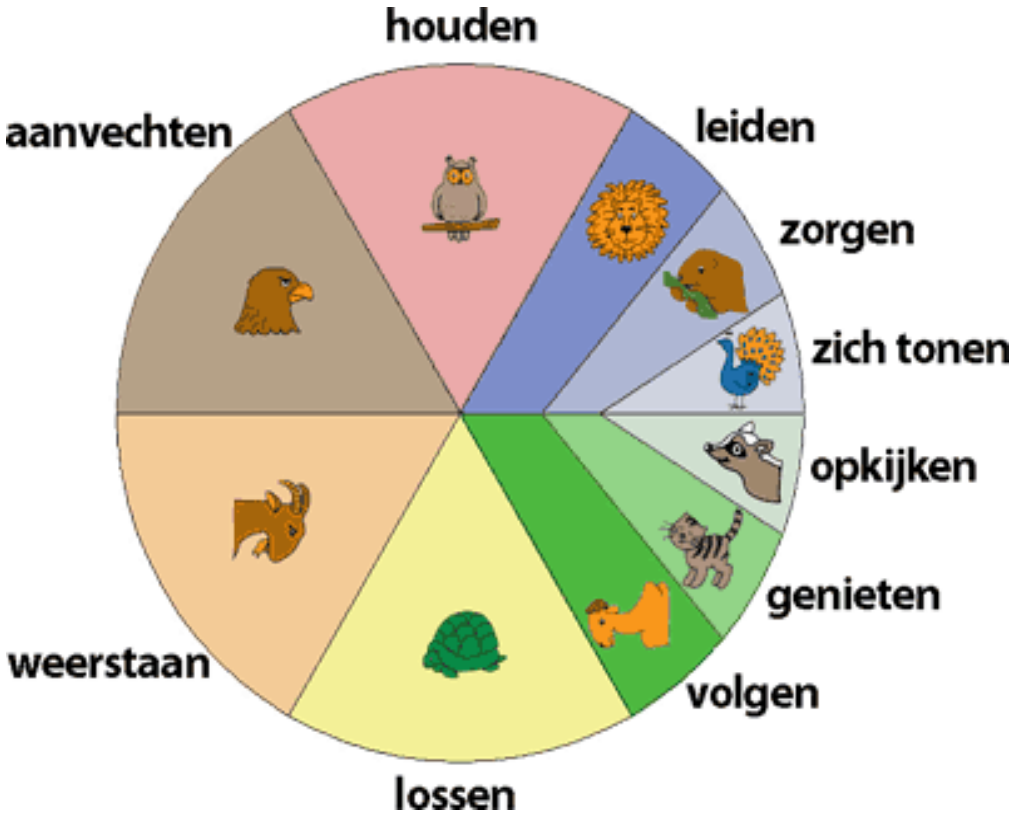

MAANDOPENINGEN

September : welkom op school, laat je zien!

Zieme, de pauw: zich present stellen, zich tonen, z'n eigenheid, z'n persoon laten zien, aanwezigheid aanbieden.

De pauw laat zijn mooiste veren zien.
Hij durft ook de minder fraaie achterkant
van zijn veren laten zien.

Een kind dat zich gedraagt als een pauw, toont zich, stapt naar anderen toe, neemt contact op, biedt zich aan om mee te spelen. Het kan uitspreken waar het goed en minder goed in is, wat zijn kwaliteiten en tekortkomingen zijn. Het kan eigen ervaringen, gevoelens, meningen meedelen aan anderen…

De leerlingen kunnen :

- zich in groep "met naam" voorstellen
- naar anderen toestappen en contact leggen
- binnen de klasgroep naar voren treden
- een eigen mening onder woorden brengen
- in ik-termen spreken
- het woord nemen in een groepsgesprek
- t.o.v. anderen verwoorden wat men waarneemt, zich voorstelt, zich herinnert
- spontaan iets van zichzelf vertellen

Een slechtgemutste pauw is iemand die te pas, maar ook te onpas, alle aandacht naar zich toe wil trekken. Hij wil opvallen door altijd tussen te komen en plaatst zich op een vervelende wijze op de voorgrond. Hij wil altijd op het podium staan, op de bovenste trede. Het is iemand die altijd opschept over zichzelf.

Maandopening door ……

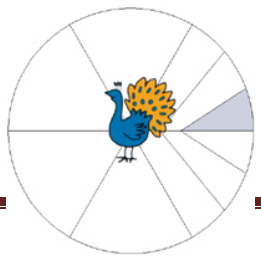

Oktober: ik kijk naar je op

Dag, De wasbeer: opkijken waarderen, respecteren, openstaan voor de ander, vragen om te laten zien.

Een wasbeer heeft zwart omrande oogjes
waardoor het lijkt alsof hij een brilletje draagt om beter
te kunnen zien.
Hij kruipt het liefst wat hogerop
zodat hij alles nog beter kan aanschouwen.

Een kind dat zich gedraagt als een wasbeer, geeft aandacht aan de anderen, luistert naar wat de ander te vertellen heeft, uit zijn waardering, nodigt anderen uit om mee te spelen…

De leerlingen kunnen :
- **elementaire vormen van beleefdheid hanteren vb. :**
  - **de ander laten uitspreken en niet onnodig in de rede vallen**
  - **een ander eens laten voorgaan**
- **de ander diens recht op ruimte geven**
- **de ander een evenwichtig deel van de beschikbare ruimte geven**
- **een ander naar zijn/haar mening vragen**
- **hun waardering uiten**
- **bij gelegenheid de ander eens een pluimpje geven**
- **een ander aanmoedigen, een schouderklopje geven**

Een slechtgemutste wasbeer is iemand die steeds anderen vleit en idealiseert. Hij verliest zichzelf en weet niet meer wat hij van zichzelf kan laten zien. Hij is een naïeveling, een goedgelovige. Hij wil profijt trekken uit alle situaties.

Maandopening door ……

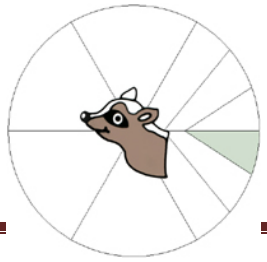

November: ik zal voor je zorgen!

Bizi , de bever: zorgen, diensten aanbieden, iets schenken

Bevers leven jarenlang in een hecht familieverband.
Het zijn bovendien noeste werkers.
Als dammenbouwers zorgen zij voor een aangepaste biotoop voor heel wat andere dieren.

Een kind dat zich gedraagt als een bever, staat klaar om te helpen, om op te ruimen, om een ander een plezier te doen. Het deelt snoepjes en/of andere bezittingen met de anderen.

De leerlingen kunnen :

- dienstbaarheid betuigen vb.:

- een ander in moeilijkheden bijstaan (vb. zwakkeren die zich niet weten te handhaven)

- helpen als anderen iets of elkaar niet begrijpen

- bereid zijn een schrift, boek of gerei uit te lenen

- anderen helpen bij het opruimen

- zorgzaam omgaan met eigen of andermans kledij, schoolgerei...

- zorg dragen voor de netheid van speelpleinen, lokalen, ruimtes, andere voorzieningen

Een slechtgemutste bever is iemand die zijn hulp wil opdringen. Hij is één en al zorg geworden en betuttelt de anderen. Zijn overdreven bezorgdheid ergert de omgeving.

Maandopening door: ……

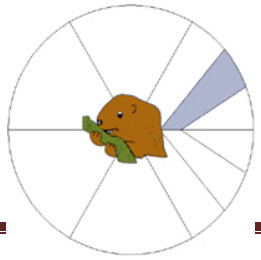

December: Geniet ervan!

Bolleke, de poes: genieten van aangeboden diensten en goederen, zich laten bedienen, vragen om verzorgd te worden.

Een poes vraagt om geaaid te worden.
Ze begint te spinnen en te ronken als je haar vertroetelt.

Een kind dat zich gedraagt als een poes, kan om hulp vragen, kan genieten als anderen hulp aanbieden. Het is dankbaar voor wat het aangeboden krijgt (snoepjes, cadeautjes, een helpende hand…)...

De leerlingen kunnen :
- iemands hulp inroepen
- opkomen voor eigen wensen
- zich laten helpen
- genieten van hetgeen hen geboden wordt
- dankbaarheid tonen voor wat ze krijgen
- beleefdheid tonen bij het vragen

Een slechtgemutste poes is een profiteur die zich alles laat welgevallen wat een ander voor haar doet. Ze is liever lui dan moe.

Maandopening door: ……

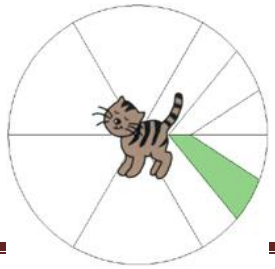

Januari: ik zal je leiden

Sjef, de leeuw: leiden, geven van informatie en richtlijnen, voorstellen doen, raad geven ...

De leeuw is de koning van de dieren.
Hij weet altijd raad en wijst de weg.
Hij neemt stevig de leiding in handen.

Een kind dat zich gedraagt als een leeuw, kan uitleggen hoe een spel in elkaar zit, geeft duidelijke richtlijnen, geeft informatie aan anderen, doet voorstellen, geeft advies...

De leerlingen kunnen :

- **een voorstel naar voren brengen**
- **in een taaksituatie tonen of zeggen wat anderen moeten doen**
- **verslag uitbrengen over een taakgroep**
- **in een kringgesprek een initiatief voor een gespreksonderwerp verwoorden**
- **verantwoordelijkheid voor een groepstaak op zich nemen**

Een slechtgemutste leeuw is iemand die bazig is, altijd de leiding wil nemen, doordramt over een bepaalde zaak. Hij luistert niet naar anderen, houdt geen rekening met de mening van anderen. Hij laat anderen geen kans om voorstellen te doen.

Maandopening door: ……..

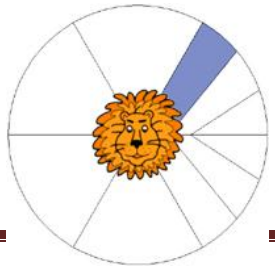

Februari: ik volg je raad!

Kadosj, de kameel: volgen, aannemen van richtlijnen en informatie, raad of uitleg vragen

De kameel is een volgzaam woestijndier.
Hij loopt mee in de karavaan.
Hij gehoorzaamt en draagt alle lasten zonder zeuren.

Een kind dat zich gedraagt als een kameel, voert een gegeven opdracht uit, vraagt om uitleg, zoekt informatie op, vraagt raad…

De leerlingen kunnen :
- het leiderschap van een klasgenoot aanvaarden
- regels en afspraken nakomen
- leren samenwerken in de klas
- met inzet meespelen in een ploegspel

Een slechtgemutste kameel is iemand die alles slaafs opvolgt. Zonder richtlijn voelt hij zich onzeker. Voor alles vraagt hij toestemming. Hij is een meeloper. Protesteren doet hij niet. Hij is bang om de genegenheid te verliezen en biedt daarom geen weerstand. Hij lijkt zijn kop in het zand te steken. Hij heeft geen oor meer voor de andere.

Maandopening door: ……

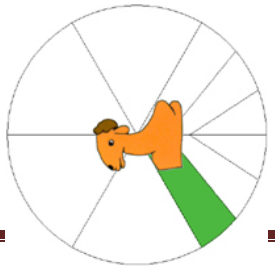

Maart: Ssst ik ken een geheim!

Itsj, de uil: houden, zich terugtrekken, zwijgend toekijken, geheim bewaren

Vanonder zijn halfgesloten oogleden
ziet de uil wel wat er onder hem gebeurt,
maar hij laat het gebeuren.
Hij houdt zijn snavel toe.
Zijn geheim blijft bewaard.

Een kind dat zich gedraagt als een uil
wil soms eens alleen zijn, het blijft op afstand.
Het kan informatie voor zich houden.
Het wil niet altijd hulp bieden,
wil niet overal aanwezig zijn,
vertelt weinig over zichzelf...

De leerlingen kunnen :
- zich op de achtergrond of afzijdig houden
- geen roddel rondstrooien
- het vertrouwen van een ander niet beschamen
- het leiderschap aan iemand anders laten i.p.v. zelf leider te willen zijn
- zich onpartijdig opstellen

Een slechtgemutste uil is iemand die overdrijft met zijn zwijgzaamheid. Hij kijkt op alles en iedereen neer. Hij ziet alles gebeuren, maar trekt er zich niets van aan. Hij is nooit betrokken bij het gebeuren.

Maandopening door: ……

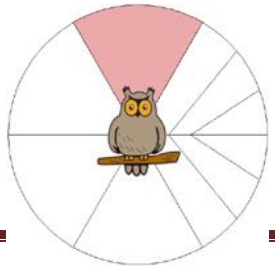

April: ik kruip in mijn schild!

Slosse, de schildpad: lossen, ondergaan.

Wanneer ze bang is, verdrietig of moe,
trekt de schildpad zich kwetsbaar terug in haar schild.
Ze zegt niet 'ja' of niet 'nee' als je haar benadert.
Kiezen valt haar moeilijk.

Een kind dat zich gedraagt als een schildpad
is onzeker, twijfelt, weet niet wat te doen.
Het durft hier ook voor uitkomen.
Het durft toe te geven dat het bang en moe is
en dat het iets niet kan of iets fout gedaan heeft...

De leerlingen kunnen :

- **de eigen onkunde of mislukking toegeven zonder valse excuses**
- **zeggen wat ze niet begrepen hebben, wat ze niet weten of waaraan ze twijfelen**
- **eigen onkunde bekijken als een kans om te leren**
- **zich verontschuldigen na een begane fout, gevecht, ruzie,...**
- **kritiek beluisteren, eventueel aanvaarden**

Een slechtgemutste schildpad is iemand die niets meer aankan. Zij krimpt ineen bij de minste opmerking die ze krijgt. Zij voelt zich de mindere van iedereen. Zij zit diep in de put en is depressief. Zij is het gelukkigst in haar eentje. Graag zou zij het anders willen, maar daarvoor kan ze de nodige energie niet opbrengen.

Maandopening door: …….

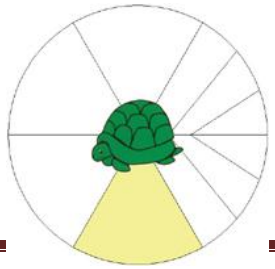

Mei: ik geef kritiek!

Krik, de havik: aanvechten, confronteren, kritiek geven

Met zijn scherpe blik spiedt de havik
van hoog in de lucht de omgeving af,
speurend naar wat lelijk, vals of slecht is.
Als hij iets opmerkt, duikt hij naar beneden
en grijpt met zijn krachtige klauwen
en scherpe snavel naar zijn prooi.

Een kind dat zich gedraagt als een havik, kan aanwijzen wat fout loopt of onjuist is. Het heeft een kritische blik en deinst er niet voor terug onrechtvaardigheden aan te vechten. Het stelt kritische vragen om te toetsen of er in datgene wat aangeboden wordt geen onjuistheden of fouten te ontdekken zijn.

De leerlingen kunnen :

- **kritisch een situatie waarnemen en zo verwoorden dat ze bespreekbaar wordt**
- **een medeleerling(e) confronteren met het effect van zijn/haar gedrag**
- **op beleefde wijze onder woorden brengen t.o.v. ouderen wat zij denken dat zij verkeerd doen**
- **kritisch nadenken over bepaalde maatschappelijke problemen**

Een slechtgemutste havik is iemand die de anderen wil pijnigen en kwetsen, die alles belachelijk vindt. Hij heeft geen respect voor andermans mening. Als hij zich in het nauw gedreven voelt, gebruikt hij bruut geweld, vaker nog woordgeweld. Hij is steeds gemeen aanvallend.

Maandopening door: …….

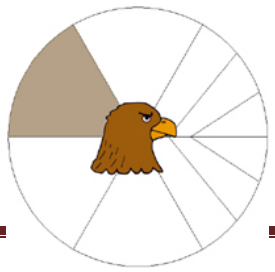

Juni: ik zeg nee!

Bonkie, de steenbok: weestaan, zich verdedigen, afweren

Een steenbok zet zich schrap op zijn rots.
Hij laat er niemand anders toe.
Wie te dichtbij komt, riskeert een stevige kopstoot.

Een kind dat zich gedraagt als een steenbok, kan zijn terrein afbakenen. Het kan weerstaan aan de eisen van anderen. Het zal hulp weigeren voor taken die het zelf aankan. Het laat zich de 'goederen' die het niet wil aannemen in geen geval opdringen.

De leerlingen kunnen :

- **woorden vinden om zich weerbaar op te stellen, onder meer tegen plagerijen en pesterijen**
- **zich niet iets laten ontfutselen of afnemen**
- **hun rechten doen respecteren**
- **weerstaan aan "verleidingen" die hun welzijn negatief beïnvloeden**

Een slechtgemutste steenbok is iemand die in alles het slechte ziet en dat ook uit.

Maandopening door: …….

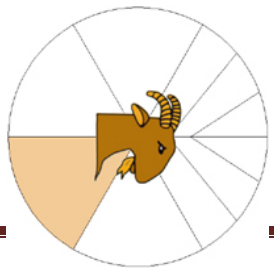

Het axenlied

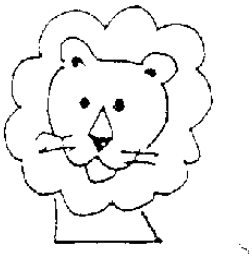

'k Zag twee leeuwen
om ter hardst schreeuwen
oh, dat was een wonder
bevelen geven, leiding nemen
tot iedereen goed weet wat moet
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

'k Zag twee bevers
snoep uitdelen
oh, dat was een wonder
al dat zorgen voor een ander
en een pluimpje voor elkander
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

'k Zak twee pauwen
staarten showen
oh, dat was een wonder
al die veren, mooie kleren
die ze zo erg mooi bewond'ren
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

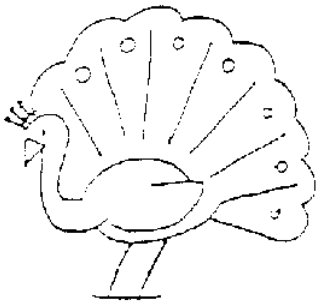

'k Zag twee beren
elkaar feliciteren
oh, dat was een wonder
complimentjes en presentjes
met een mooie strik errond
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

'k Zag twee poezen
zalig soezen
oh, dat was een wonder
knuffellief en poezenmijn
zachtjes langs mijn benen fijn
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

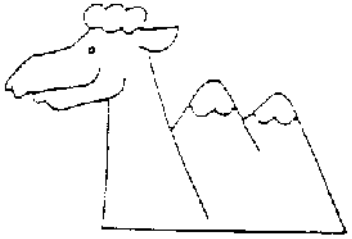

'k Zag twee kamelen
braafjes wandelen
oh dat was een wonder
alle bevelen kunnen nooit vervelen
ze blijven altijd rustig spelen
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

'k Zag twee schildpadden
zachtjes wenen
oh dat was een wonder
in hun schelpje, zo onzeker
vol verdriet en twijfel beven
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

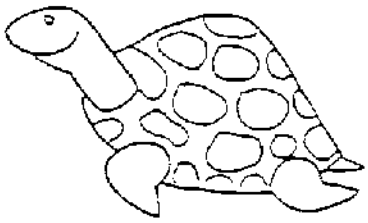

'k Zag twee bokken
protesteren
oh, dat was een wonder
dwing mij niet, ik zeg toch 'neen'
en anders stoot je tegen een steen
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

'k Zag twee haviken
heel hard klauwen
oh, dat was een wonder
ruw en oneerlijk, heel erg flauw
wat verkeerd is verander jij gauw
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

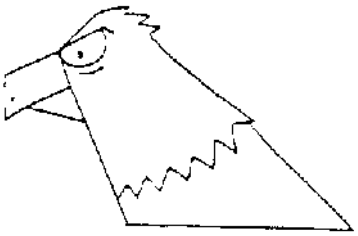

'k Zag twee uilen
geheimen ruilen
oh, dat was een wonder
alle schatten goed verpakken
en de sleutel heel goed weg
hihihi, hahaha, 'k stond erbij en ik keek er naar.

Versjes axenroos (dierenstad)

De pauw
Ik ben de pauw, dat zie je gauw.
Ik heb wel honderd mooie veren,
ik tooi me nu met groen en blauw.
Ik toon je steeds mijn beste kleren.

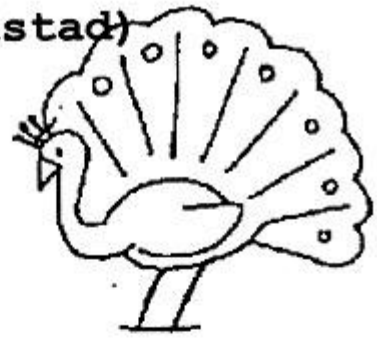

De wasbeer
Ik ben de wasbeer. Ik waardeer
al 't goede en 't mooie dat ik zie.
En voor een diertje met een veer,
ja, daarvoor val ik op mijn knie.

De bever
Ik ben de bever en ik zorg
voor jou en jan en alleman.
Voor al je zorgen sta ik borg.
Ik verzorg iedereen zoveel ik kan.

De poes
Ik ben de poes en ik geniet
van al de streeltjes die ik krijg,
van al de zorg die jij mij biedt.
Jij weet wel best tot wat ik neig.

De kameel
Ik ben de kameel, een beste knecht,
ik doe al wat jij mij beveelt.
Ik luister naar al wat jij zegt.
Ik weet echt niets wat mij verveelt.

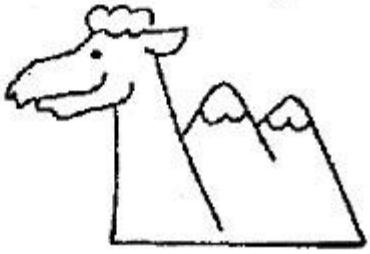

De havik
Ik ben de havik en ik klauw
naar al wat slecht is en verkeerd,
wat ruw, oneerlijk is en flauw.
Zo heb je snel je les geleerd !

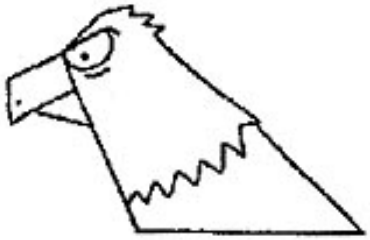

De uil
Ik ben de uil met mijn geheim.
Doe tegen mij maar niet zo zot.
'k Heb alles dichtgeplakt met lijm.
Mijn kistje is heel goed op slot.

De schildpad
Ik ben de schildpad en 'k verdwijn
in 't holletje onder mijn schild.
Want ik heb pijn. Laat mij maar zijn
tot mijn verdriet wat is gestild.

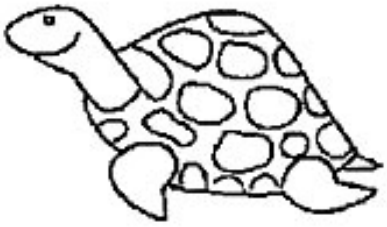

De steenbok
Ik ben de steenbok en 'k zeg neen !
Neen, dwing mij niet, want opgelet !
'k Stoot met mijn kop, 'k houd stijf mijn been.
Je vindt bij mij een sterk verzet.

De leeuw
Ik ben de leeuw, een slimme baas.
'k Geef van de taak ieder zijn deel.
'k Wil geen protest of geblaas.
Doe nu maar snel wat ik beveel.